

1960

IV. ŠP (12.–19. 6.)

Šrámkův Písek už neměl být ústředním kolem STM v oboru divadla. Pouze nesoutěžní přehlídkou dětských a mládežnických souborů, na „ideovém“ plakátu dokonce čteme lakonický podtitul „celostátní přehlídka divadelních souborů“. Tento ročník jaksi „zrozpačitěl“, ale zároveň ukázal nový směr – zájem mladých lidí o malé jevištní formy, které se začínaly objevovat i v profesionálním prostředí. „Malé jevištní formy vstoupily vítězně na půdu amatérského divadla a obrátily pozornost k jednotlivci, k divadlu jako pomocníku a prostředníku osobnostního rozvoje – tedy k individualitě,“ píše Jan Císař.³¹

Přehlídka trvala týden – mezi tehdejšími volbami a spartakiádou – a vystoupilo na ní šestnáct souborů z Čech a Slovenska. V dramaturgii se objevily dva základní proudy: repertoár převzatý z osvědčených produkcí tradičního činoherního divadla, např. Lidové divadlo Plzeň uvedlo text Věry Panovové *Vánice*, Osvětová beseda Sezemice hru Anatolije Zaka a Igora Kuzněcova *Stalo se včera* (r. Jindřich Nebeský, výprava Míly Lišky z pardubického Východočeského divadla získala čestné uznání za nejlepší scénu), Mládežnický soubor ZK Závodů J. Švermy Brno hrál hru A. Fadějeva a N. Ochlopkova *Mladá garda*, Realistické ochotnické divadlo Opava Viktora Rozova *Šťastnou cestu*, Ukrajinský divadelní soubor mládeže Verchovina při JSS Snina hru Levady a Hrocha *Oj, u poli nivka*. V mládežnické kategorii patřila k nejzajímavějším inscenace hry *Voják* od Karla Kyncla v provedení Vojenského souboru Mládí z Brna, sice značně schematická hra o Juliu Fučíkovi, ale v jevištně živé úpravě a ve vtipném podání, jak píše v OD Zdena Josková – zaujal prý i elán brněnských vojáků, kteří si do Písku odskočili z nácviku na spartakiádu.

Výrazně se prosazovaly soubory „druhého proudu“, které se pustily cestou vlastní tvorby a dramaturgické orientace – na večeru *Kapesní múzy* vystoupil soubor popradské JSŠ pod vedením učitele Augustína Kuchára, jednoho z prvních autorů slovenského divadla malých forem (soubor navštíví ŠP ještě několikrát), který uvedl „moralistní kabaret“ *Hračky nás už nebavia*. Popradští prý dlouho hledali vhodný text, až si napsali vlastní, kritický k současnosti, k rodičům a vlastnímu životu, diváky si podmanili „nepokrytou upřímností a odvahou, s jakou mladí lidé objevují svět kolem sebe“. Titulní produkci tohoto večera *Kapesní múzy* nastudoval s píseckým Divadlem mladých „usilujícím o přiblížení k profesionálním divadlům malých jevištních forem“ herec Karel Augusta. A třetím souborem hodným podle tehdejších ohlasů zaznamenání byl soubor tří mladičkových mimů Průmyslové školy z Jablonce nad Nisou s pantomimickým *Divadélkem parafrází*. Pantomima inspirovaná Ladislavem Fialkou a Divadlem Na zábradlí tehdy získávala na popularitě.

Největším problémem ročníku byla (opět) dramaturgie, především u dětských souborů. Lepší úroveň potvrdil pouze vysokomýtský soubor s hrou Josefa Mlejníka *Výprava za hrdinou*, ostatní texty valnou úroveň neměly. Děti na ně buď nestačily, nebo nemohly ani jinak obstát. Na program byly ještě inscenace Vojenského divadelního souboru Severan Nové Město pod Smrkem s hrou Erwina Sylvanuse *Korčák a děti*, Dramatický kroužek Krajského domu pionýrů a mládeže Brno s inscenací *Černý Bob a bílý Bob* (A. Zhoř – J. Kovářová), mládežnického divadelního souboru ZK ROH Zornica Bánovce nad Bebravou s *Včelkou Bzučalkou* K. Kremničana, Pionýrského souboru J. Mošna ZK ROH Průmyslu bytových textilií z Bratislavice s hrou Miloslava Dismana *Tři medvíd'ata*, Divadelního odboru Sokola Ostravice *Pasáček vepřů* (K. Voglová) a Divadelního krúžku při OSŠ Čachtice s hrou L. Podjavorinské a Aleny Rapošové *Čin-čin*.

Hostem přehlídky bylo Operní studio AMU Praha s inscenací Rossiniho *Lazebníka sevillského* – jako vítěz STM uměleckých škol. Slavnostní znělku Šrámkova Písku složil tehdy populární hudební skladatel Alois Palouček. Přestože byl ročník nesoutěžní, ocenění získal i Vojenský soubor Mládí Brno za inscenaci *Vojáka*, JSS z Popradu za pásno *Hračky nás už nebaví* a JSS Vysoké Mýto za hru *Výprava za hrdinou*. Řada vedoucích souborů byla oceněna za soustavnou pedagogickou práci a někteří interpreti za herecké výkony. O vystoupení dětských divadelních souborů se recenze Zdeny Joskové v Ochotnickém divadle téměř nezmiňuje.

Povážlivé symptomy špatné organizace dosavadních ročníků STM, které byly houfně kritizovány i v tisku, nevzal nikdo z vyhlášovatelů na vědomí, stejně tak dvoukolejnost soutěžení. Jestliže se ještě na sezónu 1958–1959 přihlásilo do divadelní části STM na dva tisíce kolektivů (většinou dětských), pak do dalších ročníků se hlásí dětské i mládežnické kolektivy stále méně. Vedle špatných zkušeností s organizací zde sehrála hlavní roli skutečnost, že už v této sezóně začíná markantní odliv mladých lidí z tradičního divadla k malým jevištním formám. (Beneš, Jiří. Šrámkův Písek a souvislosti. AS 1966, roč. 3, č. 6, s. 4–8)

Tematicky byl IV. ŠP zaměřen k 15. výročí osvobození. Díky této dramaturgické orientaci byl repertoár Písku v oblasti mládežnických souborů téměř výlučně současný, ve svém celkovém vyznění však poněkud pochmurný, jednostranně zatížený hrami s vážným, až tragickým vyzněním. (Josková, Zdena. Mládežnické soubory na IV. Šrámkově Písku. OD 1960, roč. 6, č. 9, s. 198)

Výběr na IV. ŠP byl letos jinak organizován než v minulých letech. Jak bylo správně předpokládáno, sehráli krajští vítězové svá představení v jeden určený den – jestliže v loňském roce viděl v průměru jeden porotce šest představení v době pěti týdnů, letos jich viděl šestnáct v době 14 dnů. Tím se také snížil počet členů ústřední poroty z 32 na 9. (Němeček, Antonín. Zdravíme IV. Šrámkův Písek. OD 1960, roč. 6, č. 7, s. 146)